

کوثر فقہ

شرح تحریر الوسیلہ

جلد دوم
www.ketab.ir
کتاب بیع (۱)

علی محمدی خراسانی

سرشناسه: محمدی خراسانی، علی، ۱۳۳۷ -
 عنوان و نام پدیدآور: کوثر فقه: شرح تحریر الوسیله (۲): کتاب بیع (۱) / علی محمدی خراسانی.
 مشخصات نشر: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۶۴۰ ص. ج.
 شابک: (دوره) 978-964-212-081-9 (ج. ۲) 5-232-212-964-978 ISBN:
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۶۳۵ - ۶۴۰؛ همچنین به صورت زیر نویس.
 موضوع: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹-۱۳۶۸ - -
 تحریر الوسیله - - نقد و تفسیر / فقه جعفری - - رساله عملیه.
 شناسه افزوده: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، دفتر قم. مؤسسه چاپ و نشر عروج.
 رده‌بندی کنگره: ۳۰۴۲۲۱۶۶ ت ۸ خ / ۹ / ۱۸۳ BP
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۳۴۲۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۸۲۵۱۹

کد / م ۲۷۷۱

مؤسسه چاپ و نشر عروج

www.ketab.ir

کوثر فقه: شرح تحریر الوسیله (۲) / کتاب بیع (۱)

نویسنده: علی محمدی خراسانی

ناشر: چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س))

چاپ چهارم: ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت:

101005000100022

کوثر فقه ج ۲

• فروشگاه شماره یک: خیابان انقلاب، بین ۴۱ و ۴۲ کوثر دین و فخر رازی، پاساژ ظروفی، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۳۰۸۱ - دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۰۰۹۱۵

• فروشگاه شماره دو: خیابان انقلاب، چهار راه حافظ، تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۰۱۲۹۷

• مراکز پیشن: امور نمایندگان و نمایشگاهها، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۴۸۷۳

• امور سفارشات و بازرگانی، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۹۱۶۰

• فروشگاه مجازی مؤسسه عروج

نشانی الکترونیکی: pub@imam-khomeini.ir

<http://imam-khomeini.ir>

• این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است

فهرست مطالب

سخن ناشر..... ۱

کتاب بیع

مقدمه..... ۳

نکته اول، معنای مبادله و بررسی انواع اضافه..... ۳

انواع اضافه مالکیت..... ۴

اشکال به تعریف بیع..... ۷

نکته دوم، بررسی معنای مبادله و اشکال بر آن..... ۸

دو پاسخ از اشکال مزبور..... ۸

نکته سوم، مقصود از مال و ملک و نسبت میان آن دو..... ۱۰

نکته چهارم، بازشناسی بایع و مشتری..... ۱۲

نکته پنجم، بررسی وقوع بیع بر اعیان، منافع و حقوق..... ۱۷

نکته ششم، بیع ذین، بلکه مطلق کلی در ذمه..... ۲۳

نکته هفتم، فروش عمل انسان آزاد..... ۲۷

نکته هشتم، معامله حقوق..... ۳۱

معنای لغوی و اصطلاحی حق..... ۳۲

اقسام حق و معاوضه بر حق..... ۳۵

نکته نهم، اعتباری بودن ماهیت بیع..... ۳۷

تعاریف بیع در اصطلاح فقها..... ۳۸

- ۳۵۳..... تفاوت اکراه و اضطرار
- ۳۵۴..... نظریه امام راحل علیه السلام
- ۳۵۶..... مطلب پنجم: تهدید شخصی
- ۳۵۷..... مطلب ششم: تأثیر ضرر پس از زوال اکراه
- ۳۷۰..... بررسی توریه در اکراه
- ۳۷۱..... تعریف توریه
- ۳۷۳..... بررسی مطلب
- ۳۷۶..... نظریه امام راحل علیه السلام
- ۳۷۸..... نقش انواع محذوریت‌ها در تحقق اکراه
- ۳۷۸..... بررسی صور مختلف اکراه
- ۳۸۸..... بررسی شعب صورت چهارم
- ۳۹۰..... اکراه بر بیع یکی از اموال
- ۳۹۱..... بررسی سه فرض مختلف
- ۳۹۳..... بررسی چهار فرع در مسأله
- ۴۰۹..... شرط پنجم: مالک بودن متعاقدان
- ۴۱۱..... بحثی درباره عقد فضولی
- ۴۱۳..... معنای عدم وقوع عقد فضولی
- ۴۱۴..... اقوال علمای امامیه و عامه
- ۴۱۶..... بررسی دلایل نظریه‌های فوق
- ۴۱۶..... دلیل اول: وقوع عقد فضولی از اهل آن و محل مناسب آن
- ۴۲۱..... دلیل دوم: روایت عروه باریقی
- ۴۲۷..... دلیل سوم: صحیحه محمد بن قیس
- ۴۳۱..... دلیل چهارم: فحوای روایات باب نکاح

.....	دلیل پنجم: صحیحہ دوم زراره	۴۳۵
.....	دلیل ششم: روایات دیگری در باب نکاح عبد و امه	۴۳۸
.....	دلیل هفتم: روایات باب مضاربه	۴۳۹
.....	دلیل هشتم: روایات ائجار با مال یتیم	۴۴۲
.....	دلایل بطلان بیع فضولی	۴۴۴
.....	دلیل اول: قرآن	۴۴۴
.....	دلیل دوم: سنت	۴۵۴
.....	۱. روایت مستفیض نبوی <small>ﷺ</small>	۴۵۴
.....	۲. روایت دیگر نبوی <small>ﷺ</small>	۴۵۸
.....	۳. صحیحہ صفار از حضرت عسکری <small>ﷺ</small>	۴۶۰
.....	۴. صحیحہ محمد بن قاسم بن فضل از امام هفتم <small>ﷺ</small>	۴۶۱
.....	۵. مکاتبه حمیری از حضرت ولی عصر <small>ﷺ</small>	۴۶۲
.....	۶. صحیحہ محمد بن مسلم از امام باقر <small>ﷺ</small>	۴۶۳
.....	دلیل سوم: اجماع	۴۶۶
.....	دلیل چهارم: حکم عقل	۴۶۶
.....	عدم تأثیر قصد فضولی در صحت بیع	۴۶۹
.....	بررسی بیع فضولی با وجود منع مالک	۴۷۸
.....	جریان بیع فضولی در بیع کلی در ذمه	۴۸۲
.....	جریان فضولی در معاطات	۴۹۱
.....	بررسی نافذ بودن شرط تأثیر اجازه	۴۹۷
.....	دلایل عدم نفوذ اجازه پس از رد	۴۹۸
.....	دلایل نفوذ اجازه پس از رد	۵۰۶
.....	لغو بودن رد پس از اجازه	۵۱۰
.....	اجازه فعلی	۵۱۱

- ۵۱۲ بررسی اقوال موجود در بحث.....
- ۵۲۰ نظریه امام راحل علیه السلام.....
- ۵۲۳ بررسی کاشفیت و ناقلیت اجازه.....
- ۵۲۵ تبیین مرحله اول (امکان یا امتناع ناقل بودن).....
- ۵۳۴ تبیین مرحله دوم (مقتضای قواعد مستفاد از عمومات و مطلقات).....
- ۵۴۲ تبیین مرحله سوم (مقاد ادله خاصه یا روایات باب).....
- ۵۵۵ ثمره قول به نقل یا کشف.....
- ۵۵۶ بیان ثمره میان انواع کشف.....
- ۵۵۹ بیان ثمره میان کشف و نقل.....
- ۵۶۶ نقش کفایت رضایت باطنی در معامله فضولی.....
- ۵۶۷ فرضیه اول.....
- ۵۷۱ فرضیه دوم.....
- ۵۷۷ فرضیه سوم.....
- ۵۷۸ عدم اشتراط قصد فضولی بودن برای فضولی.....
- ۵۷۹ بررسی مسأله.....
- ۵۸۸ بطلان بیع فضولی در صورت تجدّد ملک.....
- ۵۸۹ نظریه شیخ اعظم.....
- ۵۹۱ نظریه محقق تستری.....
- ۵۹۳ نظریه امام راحل علیه السلام.....
- ۶۱۸ روایات خاصه.....
- ۶۲۶ بیع فضولی متعارف.....
- ۶۳۵ کتاب نامه.....

سخن ناشر

امام خمینی (س) از شخصیت‌های کم‌نظیری است که علاوه بر جامعیت بین معقول و منقول، در عرصه علم و عمل نیز سرآمد عصر خود گردید. ایشان فیلسوفی عارف و عارفی واصل بود، که در برهه‌ای از حیات پربرکت خود همه اشتغالات تدریسی و تحقیقی خویش را در حوزه علوم عقلی و نقلی به انجام رساند.

اما به حق از شگفتی‌های شخصیت علمی حضرت امام (س) این است که همان فیلسوف عارف، فقیهی بزرگ و اصولی صاحب مینا و سبکی گردید، که تربیت صدها مجتهد فاضل و تعداد فراوانی فقیه بزرگ و مرجع تقلید، در کنار آثار مکتوب بسیار ارزنده ایشان، بهترین گواه این ادعاست.

کتاب ارزنده *تحریر الوسيله* اثر فقهی آن فقیه مجاهد است که به هنگام تبعید در ترکیه به انجام رسید و به جهت اخلاص و اتقان مؤلف آن، به سرعت در کنار *شرايع الإسلام و عروة الوثقی*، یکی از متون اصلی درس‌ها و شرح‌های عالی فقه قرار گرفت. تنظیم مناسب و نشر بایسته آثار ماندگار حضرت امام (س) رسالت اصلی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) می‌باشد. در همین راستا و نظر به جایگاه «فقه» در

زندگی عملی و عینی جامعه و در جهت عمومی سازی مباحث استدلالی فقه، به ویژه در دانشگاه‌ها، معاونت پژوهش دفتر قم نگارش شرحی استدلالی به زبان فارسی را در اولویت کار خود قرار داده و از یکی از اساتید میرز حوزه علمیه قم این مهم را درخواست کرده است.

استاد ارجمند حضرت حجت الاسلام والمسلمین محمدی خراسانی (دامت افاضاته) با علاقه فراوان و با قلمی روان و محققانه به شرح استدلالی مباحث معاملات تحریر وسیله پرداختند که با تقدیر فراوان از زحمات ارزنده ایشان، جلد دوم این مجموعه، تقدیم علاقه‌مندان گرامی می‌گردد.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

دفتر قم

www.ketab.ir